

Kai.Rasika Mahavidyalaya, Deoni

(Affiliated to Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded.)
(Science, Commerce & Information Technology)

www.kairasikamahavidyalaya.com

NAAC Accredited 'B' Grade (UGC 2f & 12B)

Ocimum sanctum (Tulsi)

Systematic Position

- Division- Phanerogames
- Sub division -Angiosperm
- Class- Dicote
- Family- Lamiaceae
- Genus: Ocimum
- Species: Ocimum sanctum

General Characteristics:

- **Height:** It typically grows up to 2 to 3 feet in height.
- **Leaves:** The leaves are oval-shaped with serrated edges and are often used fresh or dried in various preparations.
- **Flowers:** Tulsi produces small white or purplish flowers arranged in spikes.
- **Growing Conditions:** It thrives in warm, tropical climates and is commonly found in India, Southeast Asia, and other parts of the world with similar climates.

Plant Uses:

- **Medicinal Purposes:** Tulsi has been used in traditional medicine for centuries and is believed to have numerous health benefits. It is used to treat various ailments such as coughs, colds, respiratory disorders, headaches, digestive issues, and stress-related conditions.
- **Religious and Cultural Significance:** Tulsi is considered a sacred plant in Hinduism and is often grown in households where it is worshiped daily. It is believed to have spiritual and purifying properties and is used in religious ceremonies and rituals.
- **Culinary Uses:** The leaves of Tulsi are used in cooking and are added to dishes for their flavor and aroma. They can be used fresh or dried and are commonly added to teas, soups, curries, and other culinary preparations.
- **Aromatic and Therapeutic:** The essential oil extracted from Tulsi leaves is used in aromatherapy for its calming and uplifting properties. It is also used in herbal preparations and natural cosmetics.

Kai.Rasika Mahavidyalaya, Deoni

(Affiliated to Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded.)

(Science, Commerce & Information Technology)

www.kairasikamahavidyalaya.com

NAAC Accredited 'B' Grade (UGC 2f & 12B)

Ocimum sanctum (तुळशी)

सामान्य वैशिष्ट्ये:

- उंची: हे सामान्यतः 2 ते 3 फूट उंचीपर्यंत वाढते.
- पाने: पाने अंडाकृती आकाराची असतात ज्यात दातेदार कडा असतात आणि बऱ्याचदा ताज्या किंवा वाळलेल्या वेगवेगळ्या तयारींमध्ये वापरल्या जातात.

- फुले: तुळशीला लहान पांढऱ्या किंवा जांभळ्या रंगाची फुले येतात.
- वाढत्या परिस्थिती: हे उष्ण, उष्णकटिबंधीय हवामानात वाढते आणि सामान्यतः भारत, आग्नेय आशिया आणि जगाच्या इतर भागांमध्ये समान हवामानासह आढळते.

वनस्पती वापर:

- औषधी उद्देश: तुळशीचा वापर शतकानुशतके पारंपारिक औषधांमध्ये केला जात आहे आणि त्याचे असंख्य आरोग्य फायदे आहेत असे मानले जाते. याचा उपयोग खोकला, सर्दी, श्वसनाचे विकार, डोकेदुखी, पाचक समस्या आणि तणाव-संबंधित परिस्थिती यासारख्या विविध आजारांवर उपचार करण्यासाठी केला जातो.

- धार्मिक आणि सांस्कृतिक महत्त्व: तुळशीला हिंदू धर्मात एक पवित्र वनस्पती मानले जाते आणि ज्या घरांमध्ये तिची दररोज पूजा केली जाते तेथे ती अनेकदा उगवली जाते. असे मानले जाते की त्यात अध्यात्मिक आणि शुद्धीकरण गुणधर्म आहेत आणि धार्मिक समारंभ

आणि विधींमध्ये त्याचा वापर केला जातो.

- स्वयंपाकासाठी उपयोग: तुळशीची पाने स्वयंपाकात वापरली जातात आणि त्यांच्या चव आणि सुगंधासाठी डिशमध्ये जोडली जातात. ते ताजे किंवा वाळलेले वापरले जाऊ शकतात आणि सामान्यतः चहा, सूप, करी आणि इतर स्वयंपाकाच्या तयारींमध्ये जोडले जातात.
- सुगंधी आणि उपचारात्मक: तुळशीच्या पानांपासून काढलेले आवश्यक तेल त्याच्या शांत आणि उत्थान गुणधर्मासाठी अरोमाथेरपीमध्ये वापरले जाते. हे हर्बल तयारी आणि नैसर्गिक सौंदर्यप्रसाधनांमध्ये देखील वापरले जाते.